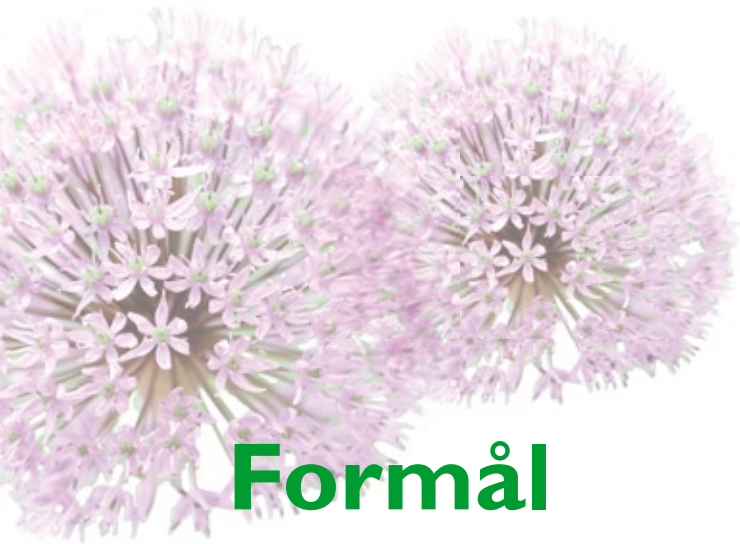

Værdigrundlag for Københavns Kommunes socialpsykiatriske bocentre/bosteder

Formål

Indsatsen for de borgere som har deres bolig på de socialpsykiatriske bocentre og bosteder drejer sig om menneskelige relationer, omsorg og faglighed. Det betyder, at selv om der er nogle overordnede lovmæssige rammer for bocentrene og bostederne, så kan tilgangen til borgerne, kommunikationen og dermed den måde indsatsen udføres på ikke reguleres fuldt ud i form af love og regler. Der er derfor behov for værdier som rettesnor for indsatsen og dermed for relationen mellem borger og medarbejder.

Det fælles værdigrundlag skal være retningsgivende for dialogen og samarbejdet mellem borgere og ansatte. Borgere og ansatte skal have en fælles forståelse af hinandens vilkår på bocentret/bostedet. Dette forudsætter, at værdierne - hver gang der er behov for det - synliggøres og debatteres på tværs af bocentret/bostedet og i relevante fora som beboerråd, centerråd/bostedsråd, personalemøder og ledermøder.

For de ansatte indebærer det desuden, at værdigrundlaget inddrages i overvejelser og refleksioner over det daglige arbejde, særligt i de vanskelige situationer, i form af spørgsmål som "Hvordan bør jeg handle?".

Herudover er det formålet at tydeliggøre vilkårene for omverdenen, det være sig pårørende, samarbejdspartnere, lokalsamfundet og det øvrige samfund. På den måde skal omverdenens kendskab til borgernes rettigheder og kendskab til hvad man kan forvente af et botilbud øges.

De lovgivningsmæssige rammer:

Serviceoven er den primære lovmæssige ramme for den service, der ydes på bocentre og bosteder. Udover serviceoven indgår bl.a. retssikkerhedsloven og forvaltningsloven i den lovmæssige ramme på området.

Ifølge grundloven er boligen ukrænkelig. De grundlæggende principper for serviceoven er ansvar, selvbestemmelse, at hjælpen til den enkelte er tilrettelagt ud fra den enkeltes behov, støtte, omsorg og brugerinddragelse.

I lovgivningen er service og bolig adskilt. Hjælpen til borgeren ydes uafhængigt af boligform (f.eks. om boligen er etableret efter serviceoven eller lov om almene boliger). Når en borger visiteres til en bolig på et bocenter eller bosted, er det fordi borgeren har behov for den særlige indsats, støtte og hjælp, der kan gives på bocentret/bostedet.

Vilkårene på bocentrene/bostederne

Borgerens bolig på et bocenter eller bosted er dennes hjem. Det betyder, at det er borgeren, som bestemmer.

Der er situationer hvor borgeren kan bestemme suverænt, og der er også situationer, hvor borgeren ikke kan bestemme suverænt. Det kan være i situationer, hvor borgeren på grund af sin sygdom i perioder eller mere varigt ikke selv kan varetage sine interesser. I sådanne situationer har de ansatte pligt til at gribe ind.

Uanset situationens karakter skal indsatsen på bocentrene og bostederne tage udgangspunkt i nedenstående 3 værdier, som er grundlæggende for relationen mellem borgere og ansatte.

Værdier:

- 1.** Borgerens rettigheder
- 2.** Værdighed: Respekt og omsorg
- 3.** Samarbejde og høj kvalitet i indsatsen.

BORGERNES RETTIGHEDER

Borgeren er et ligeværdigt medlem af samfundet. Borgeren har med udgangspunkt i FN's standardregler om lige muligheder for mennesker med et handicap, bl.a. ret til at tage beslutninger om eget liv, at bo i egen bolig, have egen økonomi, have kontakt med andre, have arbejde eller anden form for aktivitet i hverdagen samt få behandling, råd og vejledning.

Borgerens sociale rettigheder, herunder retten til selvbestemmelse, respekteres så vidt det overhovedet er muligt, også når de ansatte ikke kan følge dennes valg.

Hvordan bør jeg handle:

Ansatte i Københavns Kommunes socialpsykiatriske bocentre/bosteder:

- Viser respekt for borgerens rettigheder, herunder selvbestemmelsesretten, ved at borgeren er med i beslutninger vedrørende sit liv og ved at fokusere på rettigheder, ønsker og behov.
- Styrker borgeren i at skabe det liv, der giver den enkelte størst mulig livskvalitet under hensyntagen til fællesskabet i bocentret/boenheden.
- Støtter op om den enkeltes muligheder for at deltage i og bidrage til fællesskabet, det være sig på bocentret/bostedet og i det omgivende samfund.

VÆRDIGHED: RESPEKT OG OMSORG

Værdighed betyder, at der er respekt for den enkelte borger som person og dennes ret til selvbestemmelse, men også omsorg for borgeren, herunder i situationer hvor denne på grund af sin sygdom ikke er i stand til at varetage sine interesser.

Der er respekt om den enkeltes ret til selv at forme sit liv i overensstemmelse med egne ønsker og normer. Der er respekt om de valg og fravalg, som den enkelte træffer, under hensyntagen til det fællesskab, som denne er en del af. Der tages ikke beslutninger, uden at borgeren er (inviteret) med.

På bocentrene og bostederne har borgerens frihed og ret til selvbestemmelse nogle særlige vilkår, idet den enkelte kan have brug for støtte både til at se sine muligheder og træffe valg, men også til at se konsekvenserne af sine valg og fravalg. De ansatte skal være opmærksomme på, om borgeren træffer valg, der har alvorlige konsekvenser, eller som gør at dennes livsforhold ikke længere er værdige. I vurderingen heraf indgår borgerens ønsker og normer.

Der kan opstå dilemmaer, hvor borgerens ret til selvbestemmelse og de ansattes omsorgspligt eller regler/standarder og lignende er i modstrid til hinanden. Også i disse situationer skal omsorgen være i respekt for borgerens værdighed.

Hvordan bør jeg handle:

Ansatte i Københavns Kommunes socialpsykiatriske bocentre/bosteder:

- Er opmærksomme på, at de udfører deres arbejde i borgerens private hjem, og at dette kræver en høj grad af etik og respekt. De ansatte respekterer den enkelte og dennes ret til selvbestemmelse. De ansatte værner om borgerens selvrespekt.
- Er opmærksomme på, om borgerens valg og fravalg har alvorlige konsekvenser f.eks. for funktionsevnen, evnen til at skabe/opretholde sociale relationer eller om valgene medfører, at borgerens omgivelser bliver sundhedsskadelige/brandfarlige.
- Har pligt til at drage omsorg for borgeren og varetage dennes interesser, hvis borgerens valg og fravalg har alvorlige konsekvenser. Omsorgen skal være i respekt for den enkeltes ønsker og så vidt muligt udføres i en god relation mellem borger og ansat.

SAMARBEJDE OG HØJ KVALITET I INDSATSEN

Relationen og samarbejdet mellem ansat og borger er det vigtigste omdrejningspunkt i indsatsen over for den enkelte.

Til grund for relationsarbejdet ligger de ansattes professionelle faglighed.

Tillid og troværdighed er blandt forudsætningerne for en god relation (f.eks. ærlighed og åbenhed over for hinanden, at overholde aftaler og at være præcis i sine udtalelser). Også det at mødes i forskellige sammenhænge og roller er forudsætninger for en god relation.

Hvordan bør jeg handle:

Ansatte i Københavns Kommunes socialpsykiatriske bocentre/bosteder:

- Tilstræber at borgeren altid føler sig hørt, set, forstået og respekteret.
- Reflekterer løbende over handlinger, adfærd, måden at kommunikere med borgerne på samt tilgangen til arbejdet.

Dette værdigrundlag er udarbejdet på grundlag af 2 temadage med repræsentanter fra bl.a. beboere, personale og ledere fra Københavns Kommunes socialpsykiatriske bocentre og bosteder samt bruger- og pårørenderepræsentanter fra Dialogforum på Psykiatriområdet i Københavns Kommune. I perioden mellem de to temadage har bocentrene/bostederne drøftet værdigrundlaget og fremsendt input til formulering heraf.

Bagvedliggende litteratur m.v. for indsatsen på bocentrene og værdigrundlaget, bl.a.: Veje til et godt liv i egen bolig, Socialministeriet, 2007. Respekt, faglighed, ansvar. Fælles værdier i indsatsen for mennesker med en sindslidelse, Socialministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2005. Københavns Kommunes værdigrundlag (oktober 1998). Socialudvalgets mission (vedtaget den 13. september 2006). Brugerpolitik for borgere med sindslidelser, Københavns Kommune, 2008. Pårørendepolitik for borgere med sindslidelser, Københavns Kommune, 2008. Kvalitetsstandard for Københavns Kommunes botilbud, oprettet efter § 92 (nu § 108), 2004.

